

УКРАЇНА-2020: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ЕКСПЕРТНЕ ОПИТУВАННЯ ЗВІТ

Ольга ПЕТРОЄ
Зоряна БУРИК

Центр публічного врядування і права
Київ, 2020

УКРАЇНА-2020: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. ЕКСПЕРТНЕ ОПИТУВАННЯ. ЗВІТ

Автори:

Петроє Ольга, доктор наук з державного управління, доцент, директор Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень Національної академії державного управління при Президентові України

Бурик Зоряна, доктор наук з державного управління, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування Інституту післядипломної освіти та довузівської підготовки Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника

Звіт містить узагальнені матеріали експертного опитування «УКРАЇНА-2020: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ», яке здійснив Центр публічного врядування і права за консультаційної підтримки регіональних координаторів програми з досягнення Цілей сталого розвитку в регіонах ПРООН в Україні в першій половині травня 2020 року. У матеріалах звіту: 1) *розкрито ідею та обґрунтовано методологію* експертного опитування; 2) *віддзеркалено оцінки експертів* щодо: прогресу в досягненні ЦСР України-2030; прогнозів щодо ефективності заходів державного управління з досягнення ЦСР України-2030; результативності виконання завдань економічної складової ЦСР України-2030; результативності виконання завдань соціальної складової ЦСР України-2030; результативності виконання завдань екологічної складової ЦСР України-2030; залучення та впливу різних інституцій на досягнення ЦСР України-2030; бар'єрів, що перешкоджають упровадженню ЦСР України-2030; 3) *узагальнено ключові висновки й надано пропозиції* ОДВ та ОМС.

Звіт розрахований на: державних службовців, службовців органів місцевого самоврядування, представників приватного й громадського секторів, вітчизняних і закордонних експертів, наукових та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, ЗМІ й інших зацікавлених у формуванні та реалізації дієвої публічної політики досягнення ЦСР України-2030.

Автори висловлюють подяку:

Приходько К. (менеджеру проекту «Онлайн-освіта для сталого розвитку ПРООН»), Супрун Н. (головному науковому співробітнику ДУ «Інституту економіки і прогнозування НАН України»), регіональним координаторам програми з досягнення Цілей сталого розвитку в регіонах ПРООН в Україні — *за консультаційну підтримку.*

Експертам – *за участь в опитуванні.*

Автори сподіваються на корисність матеріалів.

Пропозиції, побажання та зауваження просимо надсилати

на e-mail: <accpglaw@gmail.com> Центр публічного врядування і права

У разі використання матеріалів обов'язкове посилання на джерело:

Україна-2020: результати досягнення цілей сталого розвитку. Експертне опитування. Звіт / Петроє О., Бурик З. К.: Центр публічного врядування і права, 2020. 44 с.

© Центр публічного врядування і права, 2020

© Петроє О., 2020

© Бурик З., 2020

Травень, 2020

ЗМІСТ

ІДЕЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ.....	4
ПРОГРЕС У ДОСЯГНЕННІ ЦСР УКРАЇНИ-2030	10
ПРОГНОЗ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ-2030.....	12
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ З ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ-2030	15
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	17
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	20
РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	23
СТУПІНЬ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ВПЛИВУ РІЗНИХ ІНСТИТУЦІЙ НА ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ	26
БАР'ЄРИ, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ УПРОВАДЖЕННЮ ЦСР В УКРАЇНІ	29
ВИСНОВКИ.....	32
ОРГАНАМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ...	39
ДОДАТКИ.....	40
ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ	42

ІДЕЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСПЕРТНОГО ОПИТУВАННЯ

Завершується перший п'ятирічний етап реалізації програми Цілей сталого розвитку (далі — ЦСР), його результати мають важливе значення для досягнення показників соціального, економічного та екологічного розвитку людства за визначеними 17 ключовими орієнтирами до 2030 року. Перед Україною, як і перед іншими державами-членами ООН, які приєдналася до схваленого Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН плану дій «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» [1], постає актуальне питання, чи вдається всім зацікавленим сторонам у нашій державі «здійснювати сміливі та перетворювальні кроки, які конче потрібні для того, щоб вивести» українське суспільство «на траєкторію сталого й неухильного розвитку» [2].

Саме «експертні технології ухвалення рішень лежать в основі... передбачення та сценарного аналізу», мають важливе значення під час «розв'язання завдань — оптимального спостереження за групою цілей» [3], тому вони якнайкраще підходять для вирішення завдань цього дослідження.

Представлені у звіті «Україна-2020: результати досягнення цілей сталого розвитку» узагальнені матеріали ґрунтуються на даних формалізованого опитування експертів, яке здійснив Центр публічного врядування і права за консультаційної підтримки регіональних координаторів програми з досягнення Цілей сталого розвитку в регіонах ПРООН в Україні в першій половині травня 2020 року за допомогою анкети «Україна-2020: результати досягнення цілей сталого розвитку», що містить 17 запитань.

Методологічне підґрунтя дослідження — експертний аналіз задля виявлення найважливіших аспектів наявної ситуації та проблем досягнення ЦСР в Україні завдяки використанню знань і досвіду експертів.

Чисельність та склад групи експертів¹ у нашому дослідженні визначено з огляду на складність досліджуваної проблеми, гетерогенність складу експертів, метод опитування тощо. У результаті — до участі в опитуванні залучили 27 експертів — характеристику складу групи експертів представлено в таблицях (1–4) та на рисунках (1–4).

Розподіл опитаних. Як показано в табл. 1 та на рис. 1, в опитуванні більшою мірою представлена експертна думка жінок-експерток зі сталого розвитку. Це може бути свідченням, з одного боку, більшої уваги, а відтак і більшого залучення жінок до наукових, освітніх, громадських та інших заходів збалансованого соціального, економічного, екологічного й інституційного розвитку, покликаного також подбати про прийдешні покоління. З іншого боку — того, що жінки становлять більшість в освітніх, наукових, приватних та громадських структурах середньої ланки управління, у межах яких працюють над формуванням пропозицій і виконанням завдань із впровадження напрямів публічної політики з досягнення ЦСР України-2030.

Таблиця 1

Розподіл опитаних за статтю (осіб)

№ з/п	Стать	Особи
1.	чоловік	5
2.	жінка	22

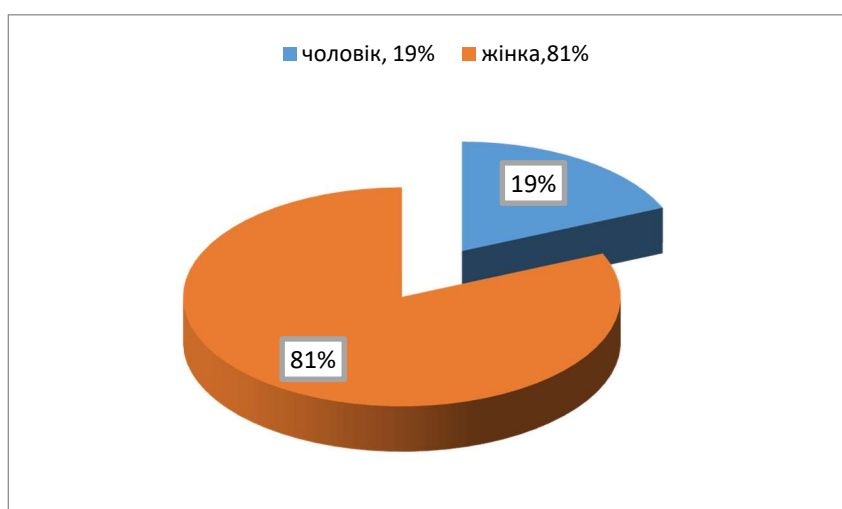

Рис. 1. Розподіл опитаних за статтю (% опитаних)

¹ Величина експертної групи може коливатися від 3 до 80 осіб. Водночас багато вчених відзначають переваги малих експертних груп, а оптимальними вважають експертні групи чисельністю 15–20 осіб.

Освітній рівень опитаних. Експертність залучених до опитування осіб забезпечує їхній високий освітній рівень: 25% — доктори наук, 21% — кандидати наук (доктори філософії), 50% — мають магістерський рівень освіти (табл. 2; рис. 2).

Таблиця 2

Освітній рівень експертів (осіб)

№ з/п	Освіта	Особи
1	бакалавр	1
2	магістр	14
3	кандидат наук (доктор філософії)	6
4	доктор наук	7

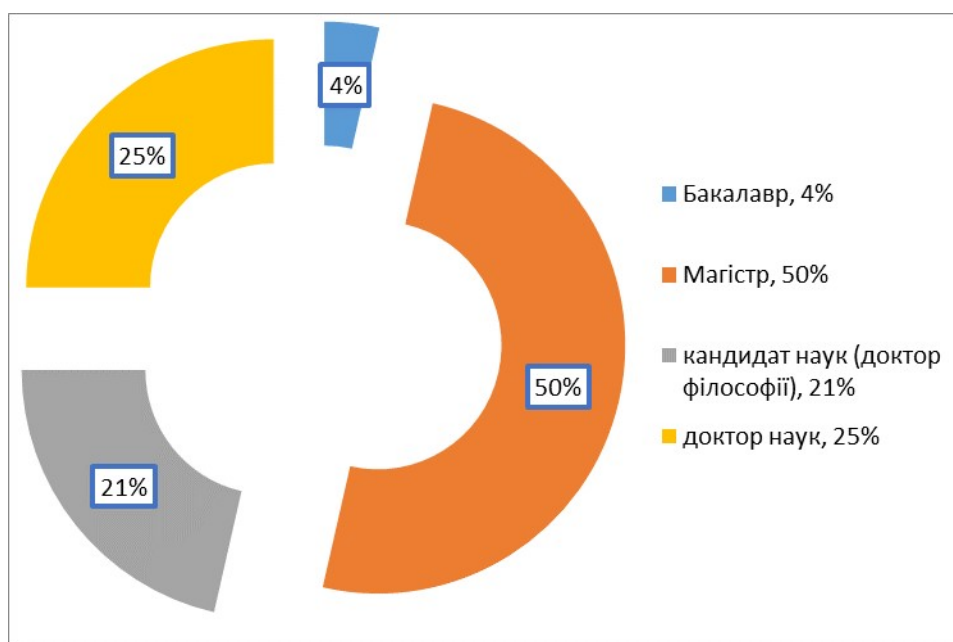

Рис. 2. Освітній рівень експертів (% опитаних)

Місце проживання опитаних. Географічно найбільш представлено в дослідженні є думка експертів Києва (37%), Київської (~15%), Донецької (11%), Львівської (7%) і Хмельницької (7%) областей. В опитуванні також віддзеркалені оцінки експертів Вінницької, Одеської, Рівненської, Сумської, Херсонської, Черкаської та Чернігівської областей (табл. 3; рис. 3).

Таблиця 3

Географія представництва експертів (осіб)

№ з/п	Місце проживання	Особи
1	2	3
1.	Донецька область	3
2.	Київська область	4
3.	Львівська область	2
4.	Одеська область	1
5.	Рівненська область	1

1	2	3
6.	Сумська область	1
7.	Херсонська область	1
8.	Хмельницька область	2
9.	Черкаська область	1
10.	Чернігівська область	1
11.	м. Київ	10
Усього		27

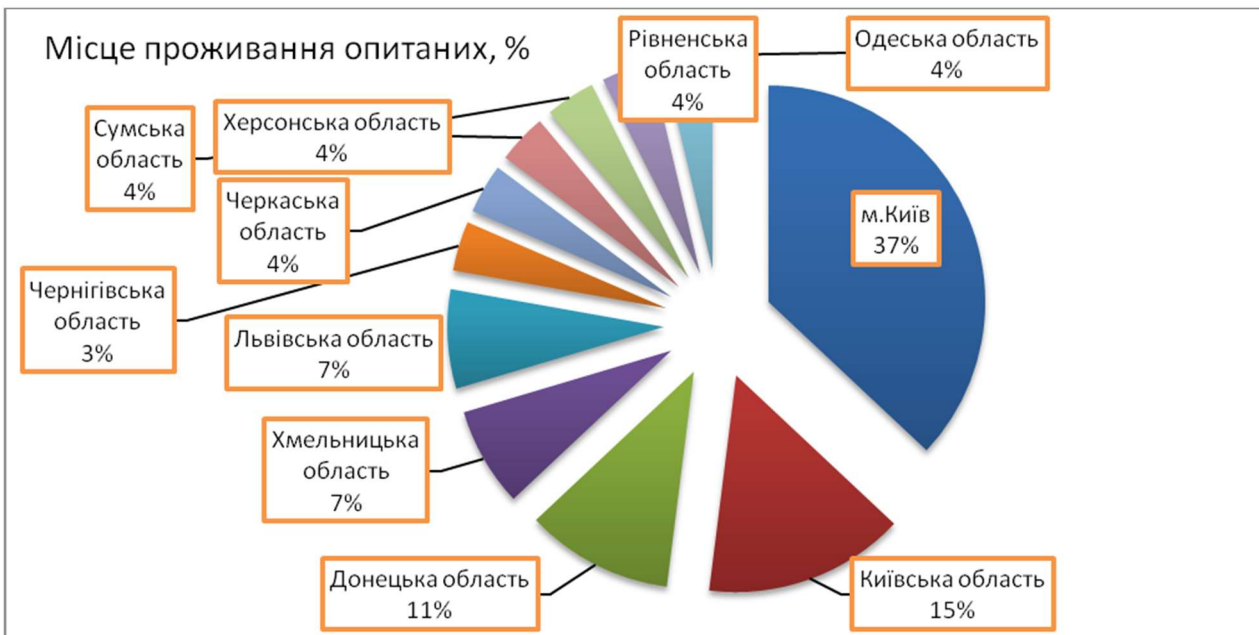

Рис. 3. Географія представництва експертів (% опитаних)

Професійний статус опитаних. За професійною належністю до складу експертної групи увійшли координатори програми з досягнення Цілей сталого розвитку в регіонах Програми розвитку ООН в Україні (22%), викладачі закладів вищої освіти (приблизно 22%) та наукові працівники (десь 18%), порівну представлені експерти від приватного й громадського секторів (по 15%). Віддзеркалена в опитуванні також думка державних службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Таблиця 4

Професійний статус експертів (осіб)

№ з/п	Професійний статус	Особи
1	2	3
1.	регіональний координатор програми з досягнення Цілей сталого розвитку в регіонах ПРООН в Україні	6
2.	викладач закладу вищої освіти	6
3.	науковий працівник	5

1	2	3
4.	приватний підприємець	4
5.	громадський експерт	4
6.	посадова особа органу місцевого самоврядування	1
7.	державний службовець	1

Рис. 4. Професійний статус експертів (% опитаних)

Програма експертного опитування має переважно концептуальне спрямування — вимірюваність сукупності ознак ЦСР забезпечена внесенням до опитувальника запитань, які мають на меті отримання інформації про поступ України на шляху до досягнення ЦСР за такими параметрами:

- сімнадцять основних цілей та національні завдання Програми ЦСР України;
- чотири групи ЦСР (екологічні, соціальні, екологічні, економічні, інституційні);
- шість напрямів основних трансформацій як модульних складових досягнення ЦСР (за методологією SDSN — a Global Initiative of United Nations) [4; 5].

У звіті подано табличну та графічну інформацію з результатами опитування експертів, структуровану за такими головними напрямками:

- прогрес у досягненні ЦСР України-2030;
- прогноз щодо досягнення ЦСР України-2030;
- ефективність заходів державного управління з досягнення ЦСР України-2030;

- результативність виконання завдань економічної складової ЦСР України;
- результативність виконання завдань соціальної складової ЦСР України;
- результативність виконання завдань екологічної складової ЦСР України;
- ступінь залучення та впливу різних інституцій на досягнення ЦСР України;
- бар'єри, що перешкоджають упровадженню ЦСР України.

У висновках до звіту представлено авторську інтерпретацію ключових результатів дослідження й узагальнено інформацію для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальних за формування й реалізацію політики сталого розвитку України на національному, секторальному та локальному рівнях.

ПРОГРЕС У ДОСЯГНЕННІ ЦСР УКРАЇНИ-2030

На ваш погляд, чи має Україна прогрес у досягненні ЦСР за перші п'ять років? Оберіть одну відповідь.

Таблиця 5

Прогрес України в досягненні ЦСР за перші п'ять років (осіб)

№ з/п	Прогрес у досягненні ЦСР	Особи
1.	має успіхи в досягненні всіх ЦСР	0
2.	має успіхи в досягненні більшості ЦСР	4
3.	має певні успіхи в досягненні приблизно половини ЦСР	9
4.	має успіхи в досягненні менше ніж половини ЦСР	12
5.	немає жодних успіхів у досягненні ЦСР	1
6.	важко відповісти	1

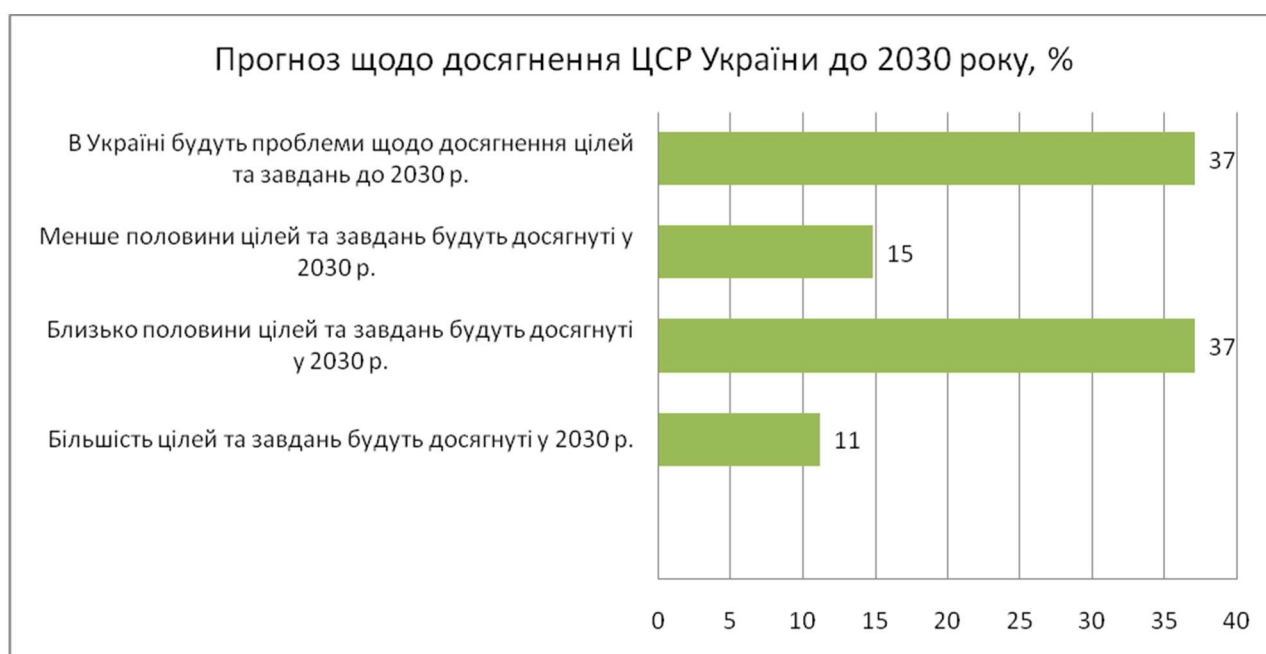

Рис. 5. Прогрес України в досягненні ЦСР за перші п'ять років (% опитаних)

Яка зі складових сталого розвитку, на вашу думку, розвивається більш, а яка менш успішно? Оцініть від 1 до 4.

Таблиця 6

Успішність складових сталого розвитку (осіб)

	1 — найменш успішно	2 — менш успішно	3 — більш успішно	4 — найбільш успішно
Економічна	6	13	8	0
Екологічна	9	12	5	1
Соціальна	0	15	11	1
Інституційна	7	8	9	3

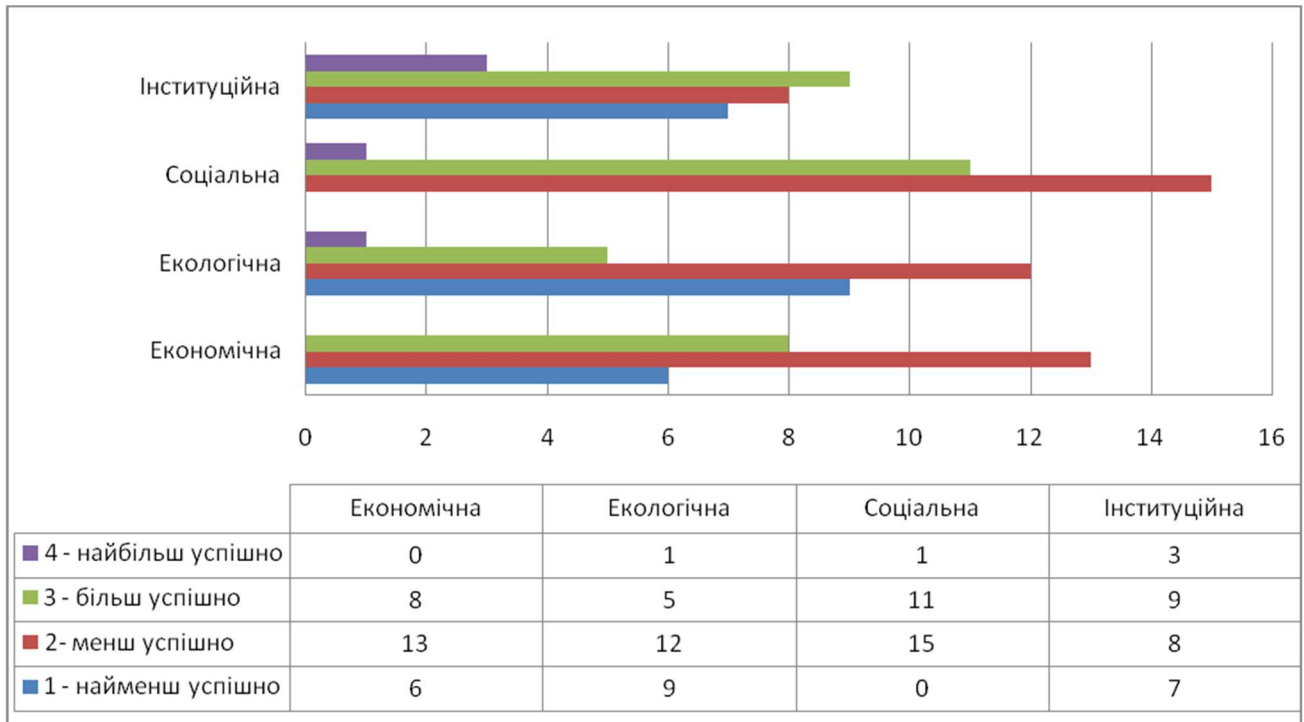

Рис. 6. Успішність складових сталого розвитку (осіб)

ПРОГНОЗ ЩОДО ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ-2030

Як ви оцінюєте прогноз щодо досягнення ЦСР України до 2030 року? Оберіть одну відповідь.

Таблиця 7

Прогноз щодо досягнення ЦСР України до 2030 року (осіб)

№ з/п	Прогноз щодо досягнення ЦСР	Особи
1	Більшість цілей та завдань будуть досягнуті у 2030 р.	3
2	Приблизно половина цілей та завдань буде досягнута у 2030 р.	10
3	Менше ніж половина цілей та завдань будуть досягнуті у 2030 р.	4
4	В Україні будуть проблеми з досягненням цілей та завдань до 2030 р.	10

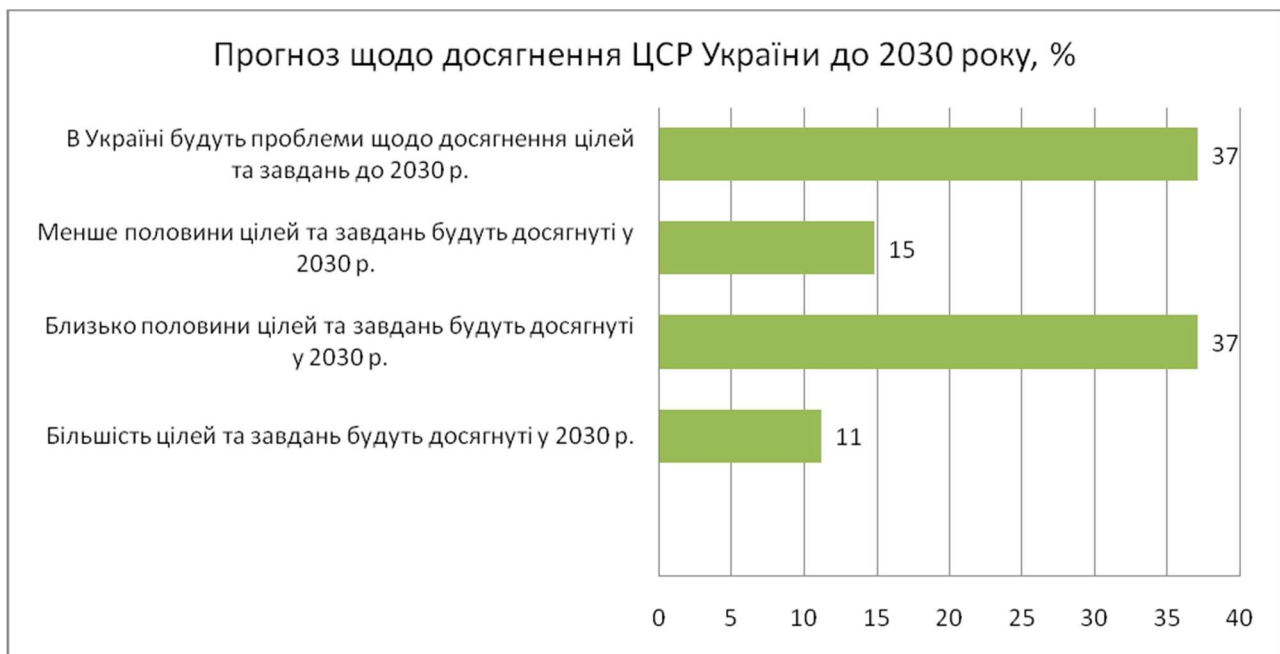

Рис. 7. Прогноз щодо досягнення ЦСР України до 2030 року (% опитаних)

Оцініть ступінь можливості досягнення окремих ЦСР у 2030 році з огляду на нинішню ситуацію за шкалою від 1 до 5.

Таблиця 8

Можливість досягнення окремих ЦСР у 2030 році з огляду на нинішню ситуацію (осіб)

	1 — неможливо досягнути	2 — дуже складно досягнути	3 — середній рівень можливості досягнути	4 — високий рівень можливості досягнути	5 — дуже високий рівень можливості досягнути
	1	2	3	4	5
Ціль 1. Подолання бідності	1	11	10	5	0

Закінчення табл.8

1	2	3	4	5	6
Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства	0	1	13	12	1
Ціль 3. Міцне здоров'я і добробут	0	10	11	6	0
Ціль 4. Якісна освіта	0	4	12	10	1
Ціль 5. Гендерна рівність	0	2	14	6	5
Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови	1	9	12	4	1
Ціль 7. Доступна й чиста енергія	1	5	13	6	2
Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання	0	8	13	5	1
Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура	0	8	14	4	1
Ціль 10. Зменшення нерівності	3	12	7	4	1
Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад	0	2	14	9	2
Ціль 12. Відповідальне споживання й виробництво	0	10	12	4	1
Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату	2	14	7	3	1
Ціль 14. Збереження морських ресурсів	2	13	7	4	1
Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші	2	9	13	2	1
Ціль 16. Мир, справедливість і сильні інститути	2	8	12	4	1
Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку	1	2	7	13	4

Рис. 8.1. Найбільша можливість досягнення окремих ЦСР у 2030 році з огляду на нинішню ситуацію (% опитаних)

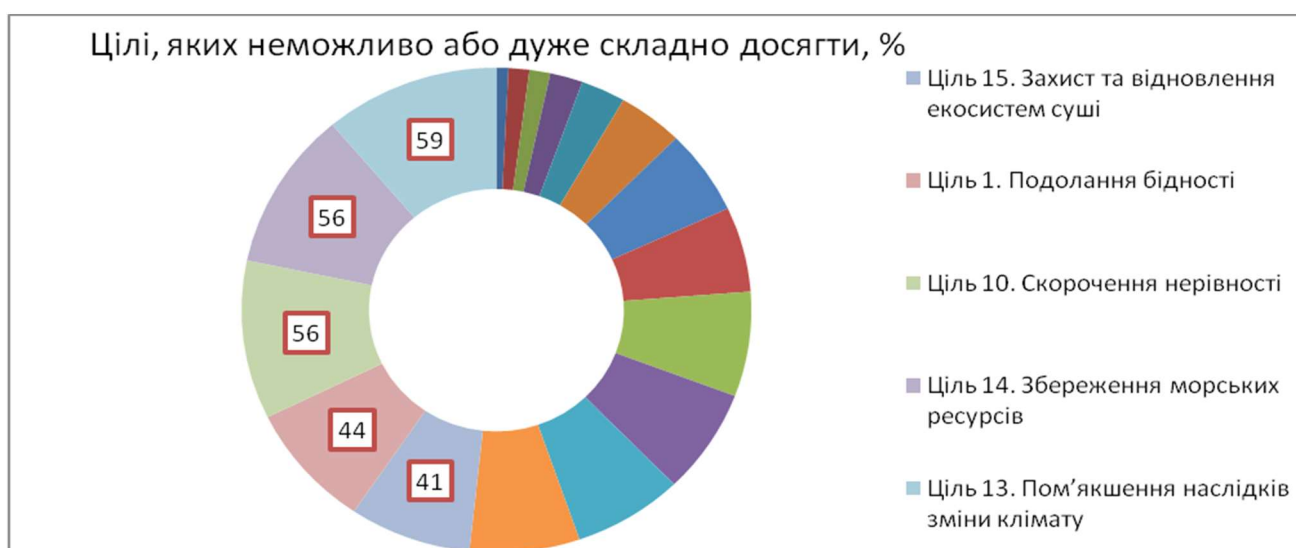

Рис. 8.2. Найбільші труднощі в досягненні ЦСР у 2030 році з огляду на нинішню ситуацію (% опитаних)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХОДІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ З ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ-2030

Оцініть ефективність заходів державного управління з досягнення кожної із ЦСР (від 5 до 1).

Таблиця 9

Ефективність заходів державного управління з досягнення ЦСР (осіб)

	5 — максимальна ефективність	4 — високий рівень ефективності	3 — помірна ефективність	2 — низька ефективність	1 — дуже низька ефективність
1	2	3	4	5	6
Ціль 1. Подолання бідності	0	2	9	9	7
Ціль 2. Подолання голоду, розвиток сільського господарства	0	4	15	6	2
Ціль 3. Міцне здоров'я і добробут	0	3	10	11	3
Ціль 4. Якісна освіта	0	7	8	7	5
Ціль 5. Гендерна рівність	0	6	12	7	2
Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови	0	1	10	14	2
Ціль 7. Доступна й чиста енергія	0	2	10	10	5
Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання	0	1	10	12	4
Ціль 9. Промисловість, інновації та інфраструктура	0	2	8	11	6

1	2	3	4	5	6
Ціль 10. Зменшення нерівності	1	2	6	11	7
Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад	0	7	12	6	2
Ціль 12. Відповідальне споживання й виробництво	0	2	9	12	4
Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату	0	1	5	13	8
Ціль 14. Збереження морських ресурсів	0	0	4	17	6
Ціль 15. Захист та відновлення екосистем суші	0	0	4	19	4
Ціль 16. Мир, справедливість і сильні інститути	0	2	9	11	5
Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку	0	6	8	11	2

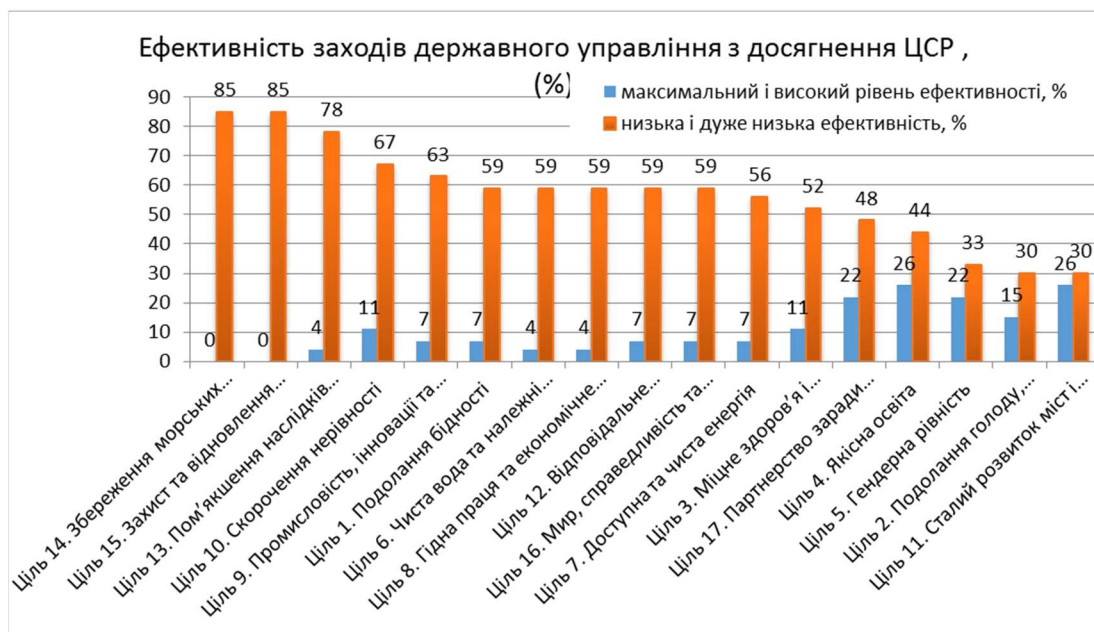

Рис. 9. Ефективність заходів державного управління з досягнення ЦСР (% опитаних)

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЕКОНОМІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Визначте, будь ласка, п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких є найбільший поступ (колонка ліворуч), та п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких найменший поступ (колонка праворуч), з економічної складової сталого розвитку України.

Таблиця 10.1

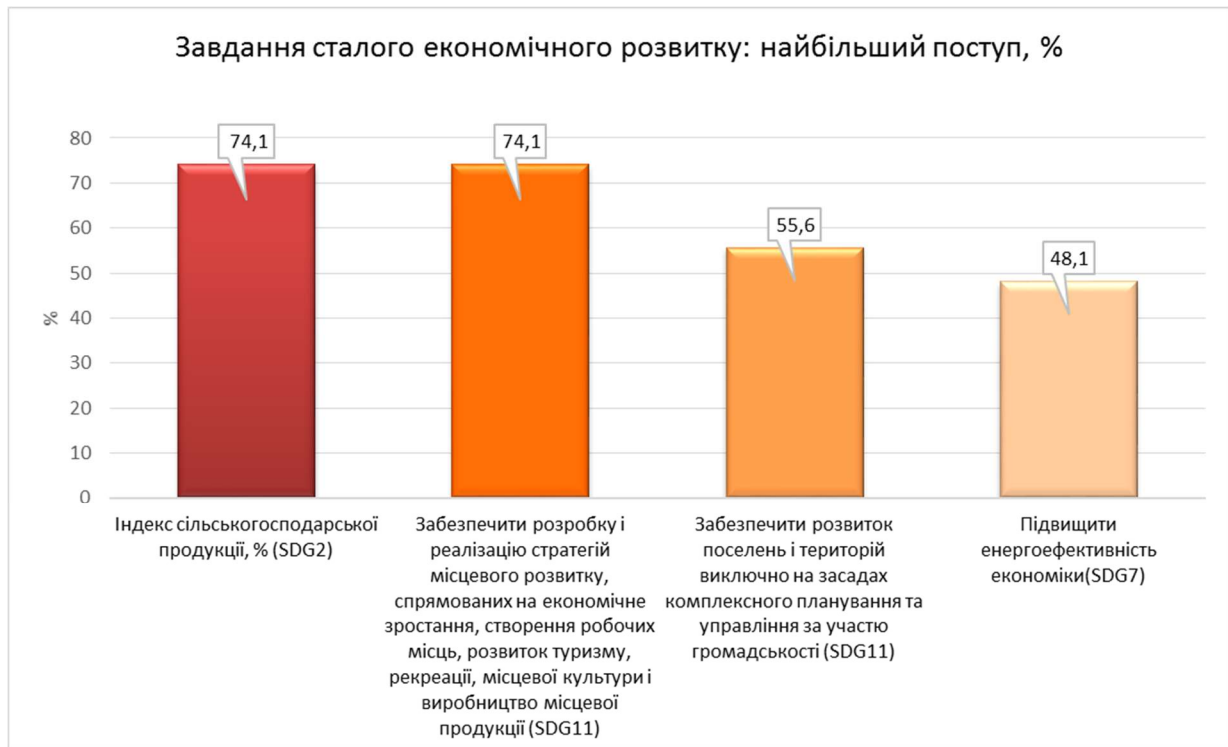
Завдання цілей сталого економічного розвитку: найбільший поступ та найменший поступ (осіб)

	5 завдань: найбільший поступ	5 завдань: найменший поступ
Індекс сільськогосподарської продукції, % (SDG2)	20	1
Забезпечити створення стійких систем виробництва харчових продуктів, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, передусім завдяки використанню інноваційних технологій (SDG2)	5	16
Підвищити енергоефективність економіки (SDG7)	13	9
Забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництв (SDG8)	4	18
Підвищити зростання експорту технологій (SDG8)	4	15
Підвищити ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв (SDG8)	4	16
Створити інституційні й фінансові можливості для самореалізації потенціалу економічно активної частини населення та розвитку креативної економіки (SDG8)	9	11
Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій (SDG9)	6	14
Сприяти прискореному розвитку високо- та середньотехнологічних секторів переробної промисловості (SDG9)	2	17
Створити фінансову й інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок (SDG9)	2	18
Забезпечити розвиток поселень і територій на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості (SDG11)	15	6
Забезпечити розроблення й реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури та виробництво місцевої продукції (SDG11)	20	4
Знизити ресурсомісткість економіки (SDG12)	6	14

Таблиця 10.2

Завдання цілей сталого економічного розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Індекс сільськогосподарської продукції, % (SDG2)	74,1
Забезпечити розроблення й реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури та виробництво місцевої продукції (SDG11)	74,1
Забезпечити розвиток поселень і територій на засадах комплексного планування та управління за участю громадськості (SDG11)	55,6
Підвищити енергоефективність економіки (SDG7)	48,1

Рис. 10.1. Завдання цілей сталого економічного розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Таблиця 10.3

Завдання цілей сталого економічного розвитку: найменший поступ (% опитаних)

Створити фінансову й інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок (SDG9)	66,7
Забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництва (SDG8)	66,7
Сприяти прискореному розвитку високо- та середньотехнологічних секторів переробної промисловості (SDG9)	63,0
Підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв (SDG8)	59,2
Забезпечити створення стійких систем виробництва харчових продуктів, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, передусім завдяки використанню інноваційних технологій (SDG2)	59,2
Підвищити зростання експорту технологій (SDG8)	55,5
Розвивати якісну, надійну, сталу та доступну інфраструктуру, яка базується на використанні інноваційних технологій (SDG9)	51,8
Знизити ресурсомісткість економіки (SDG12)	51,8

Завдання сталого економічного розвитку: найменший поступ, %

Рис. 10.2. Завдання цілей сталого економічного розвитку: найменший поступ (% опитаних)

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ СОЦІАЛЬНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Визначте, будь ласка, п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких є найбільший поступ (колонка ліворуч), та п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких найменший поступ (колонка праворуч), із соціальної складової сталого розвитку України.

Таблиця 11.1

Завдання цілей сталого соціального розвитку: найбільший поступ та найменший поступ (осіб)

	5 завдань: найбільший поступ	5 завдань: найменший поступ
1	2	3
Скорочення бідності населення (SDG1)	4	17
Соціальна підтримка бідного населення (SDG1)	8	8
Забезпечити доступність збалансованого харчування (SDG2)	9	5
Знизити волатильність цін на харчові продукти (SDG2)	4	5
Знизити на чверть передчасну смертність населення, зокрема й завдяки впровадженню інноваційних підходів до діагностування захворювань (SDG3)	3	15
Знизити рівень отримання тяжких травм і смертності внаслідок ДТП (SDG3)	5	8
Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я (SDG3)	11	9
Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків (SDG4)	17	3
Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей (SDG4)	12	3
Забезпечити доступність професійної освіти (SDG4)	11	3
Підвищити якість вищої освіти й забезпечити її тісний зв'язок із наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки (SDG4)	1	8
Створити умови для інклюзивного навчання (SDG4)	14	4
Реалізація освіти впродовж життя (SDG4)	6	3
Ліквідація гендерної нерівності (SDG5)	8	1
Подолання домашнього насильства (SDG5)	3	9
Розширити економічні можливості жінок (SDG5)	3	4
Підвищити рівень зайнятості населення (SDG8)	6	8
Сприяти створенню надійних та безпечних умов праці для всіх працівників (SDG8)	3	7
Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40 відсотків населення (SDG10)	3	9
Здійснити реформу пенсійного страхування на засадах справедливості та прозорості (SDG10)	2	7

Закінчення табл. 11.1

1	2	3
Забезпечити доступність житла (SDG11)	2	8
Забезпечити збереження культурної і природної спадщини із залученням приватного сектору (SDG11)	4	5
Скоротити поширеність насильства (SDG16)	3	4
Збільшити виявлення постраждалих від торгівлі людьми та всіх форм експлуатації (SDG16)	2	3
Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя (SDG16)	3	10
Підвищити ефективність діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування (SDG16)	7	5
Зміцнити соціальну стійкість, сприяти розбудові миру й громадській безпеці (конфліктне та постконфліктне врегулювання) (SDG16)	4	3
Розвивати партнерські відносини влади й бізнесу для досягнення ЦСР (SDG17)	7	3

Таблиця 11.2

Завдання сталого соціального розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Найбільший поступ у виконанні завдань сталого соціального розвитку	
Забезпечити доступність якісної шкільної освіти для всіх дітей та підлітків (SDG4)	62,9
Створити умови для інклюзивного навчання (SDG4)	51,8
Забезпечити доступність якісного дошкільного розвитку для всіх дітей (SDG4)	44,4
Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я (SDG3)	40,7
Забезпечити доступність професійної освіти (SDG4)	40,7

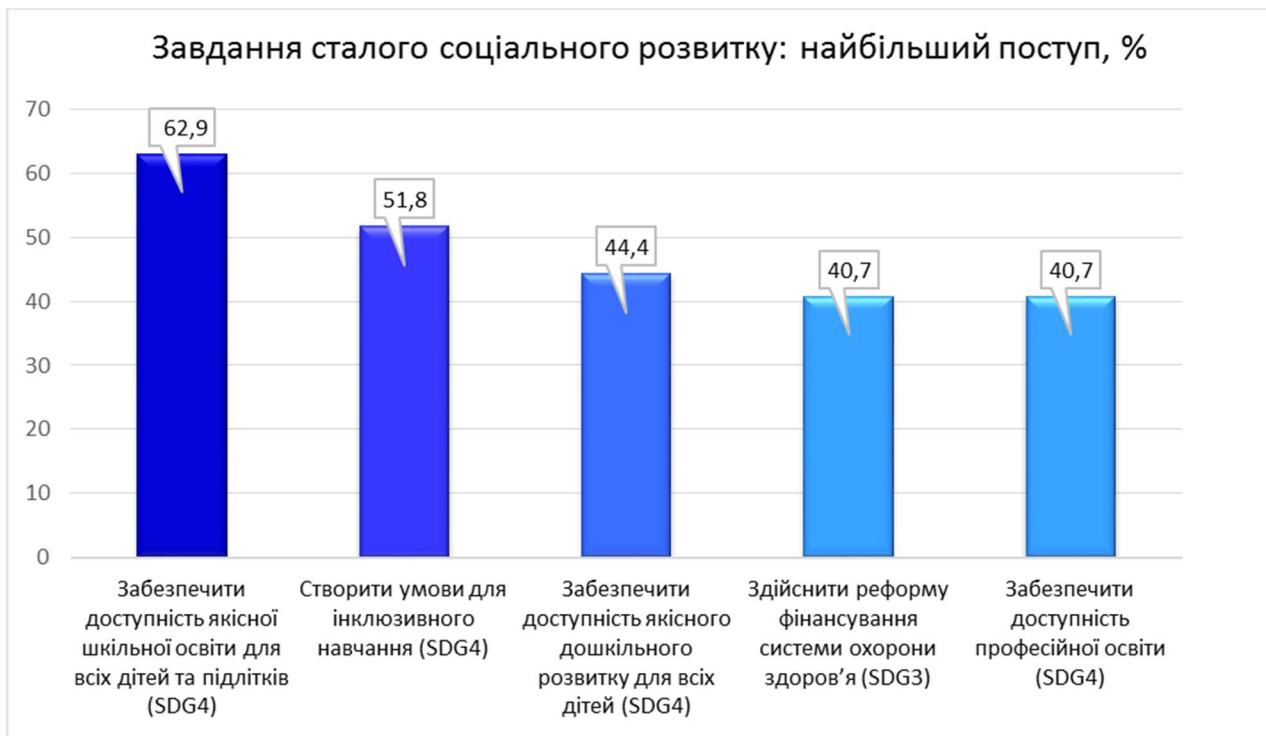

Рис. 11.1. Завдання сталого соціального розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Таблиця 11.3

Завдання сталого соціального розвитку: найменший поступ (% опитаних)

Найменший поступ у виконанні завдань сталого соціального розвитку	
Скорочення бідності населення (SDG1)	62,9
Знизити на чверть передчасну смертність населення, зокрема й завдяки впровадженню інноваційних підходів до діагностування захворювань (SDG3)	55,5
Підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя (SDG16)	37,1
Здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я (SDG3)	33,3
Подолання домашнього насильства (SDG5)	33,3
Забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40 відсотків населення (SDG10)	33,3

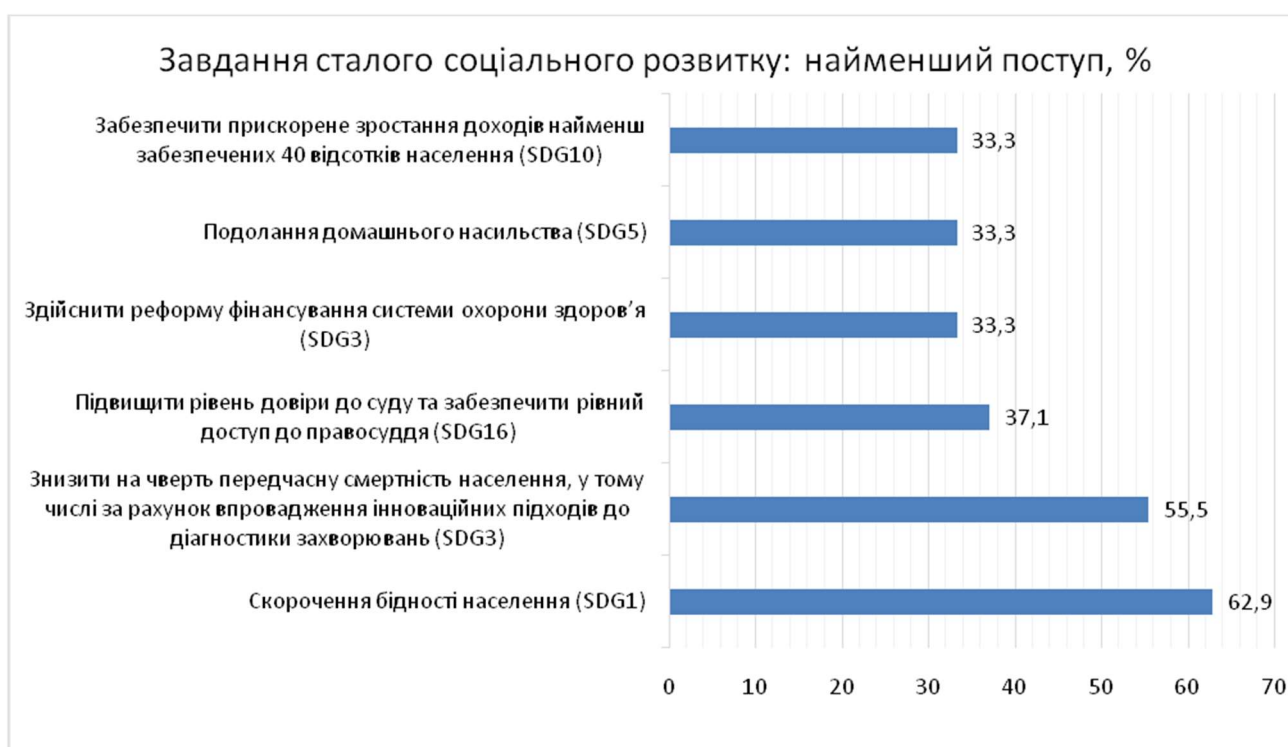

Рис. 11.2. Завдання сталого соціального розвитку: найменший поступ (% опитаних)

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Визначте, будь ласка, п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких є найбільший поступ (колонка ліворуч), та п'ять ключових завдань ЦСР, у досягненні яких найменший поступ (колонка праворуч), з екологічної складової сталого розвитку України.

Таблиця 12.1

Завдання цілей сталого екологічного розвитку: найбільший поступ та найменший поступ (осіб)

	5 завдань: найбільший поступ	5 завдань: найменший поступ
Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво й реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання (SDG6)	11	14
Підвищити ефективність водокористування (SDG6)	13	8
Запровадження сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій (SDG7)	17	5
Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів (SDG7)	11	10
Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх перероблення (SDG12))	8	16
Обмежити викиди парникових газів в економіці (SDG13)	9	12
Скоротити забруднення морського середовища (SDG14)	5	13
Забезпечити стале використання й захист морських та прибережних екосистем (SDG14)	4	11
Забезпечити збереження, відновлення та стале використання наземних і внутрішніх прісноводних екосистем (SDG15)	8	8
Сприяти сталому управлінню лісами (SDG15)	9	12
Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій (SDG1)	5	16

Таблиця 12.2

Завдання сталого екологічного розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Запровадження сталого енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій (SDG7)	62,9
Підвищити ефективність водокористування (SDG6)	48,1
Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво й реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання (SDG6)	40,7
Забезпечити диверсифікацію постачання первинних енергетичних ресурсів (SDG7)	40,7

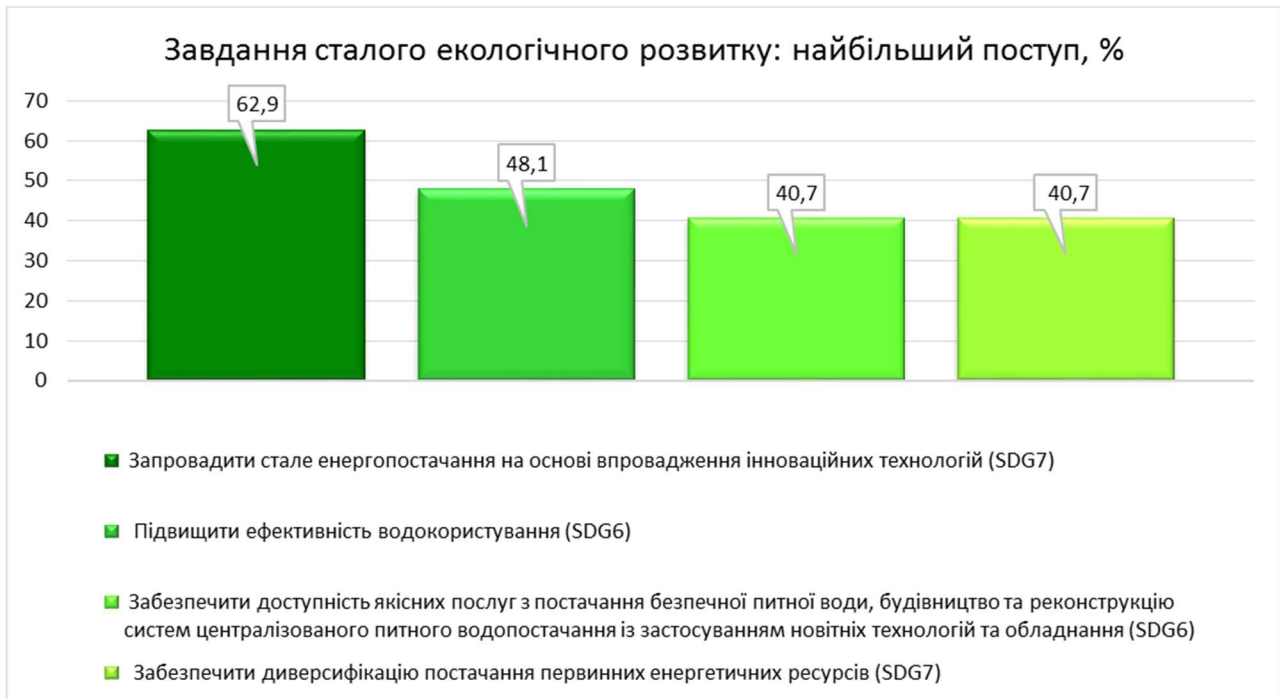

Рис. 12.1. Завдання сталого екологічного розвитку: найбільший поступ (% опитаних)

Таблиця 12.3

Завдання сталого екологічного розвитку: найменший поступ (% опитаних)

Зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх перероблення (SDG12)	59,2
Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій (SDG1)	59,2
Забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво й реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання (SDG6)	51,8
Скоротити забруднення морського середовища (SDG14)	48,1
Обмежити викиди парникових газів в економіці (SDG13)	44,4
Сприяти сталому управлінню лісами (SDG15)	44,4
Забезпечити стале використання й захист морських та прибережних екосистем (SDG14)	40,7

Рис. 12.2. Завдання сталого екологічного розвитку: найменший поступ (% опитаних)

СТУПІНЬ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ВПЛИВУ РІЗНИХ ІНСТИТУЦІЙ НА ДОСЯГНЕННЯ ЦСР УКРАЇНИ

Визначте ступінь впливу діяльності різних інституцій за період 2015–2020 роки на досягнення ЦСР України.

Таблиця 13

Ступінь впливу діяльності різних інституцій за період 2015–2020 роки на досягнення ЦСР України (осіб)

	Найбільший вплив	Значний вплив	Незначний вплив	Найменший вплив
Уряд та органи виконавчої влади	8	8	8	3
Органи місцевого самоврядування	3	13	10	1
Бізнесові організації	1	11	11	3
Громадські організації	8	16	3	0
Наукові установи	3	14	9	1
Заклади освіти	3	12	10	2
Міжнародні організації	14	12	1	0
ЗМІ	3	11	11	2
Інше (зазначте, будь ласка)	3	4	6	13

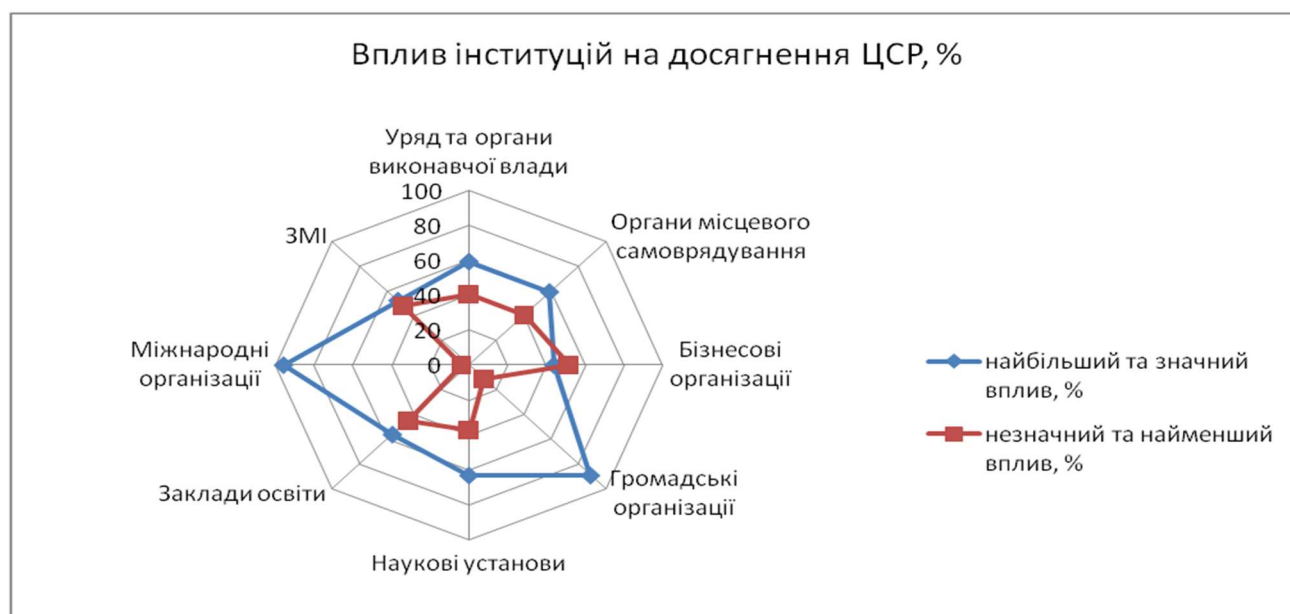

Рис. 13. Ступінь впливу діяльності різних інституцій за період 2015–2020 роки на досягнення ЦСР України (% опитаних)

Як ви оцінюєте результативність дій уряду за 2015–2020 роки щодо ключових трансформацій для сталого розвитку в нашій країні?

Таблиця 14

Результативність дій уряду за 2015–2020 роки щодо ключових трансформацій для сталого розвитку в нашій країні (осіб)

	Значні	Помірні	Незначні	Важко сказати
Освіта, гендер та нерівність	8	10	7	1
Здоров'я, добробут і демографія	2	9	14	1
Декарбонізація енергії та стала промисловість	1	8	15	2
Стале харчування, земле- й природокористування	1	7	14	4
Сталі міста та громади	7	11	8	0
Цифрова революція для сталого розвитку	5	17	4	0

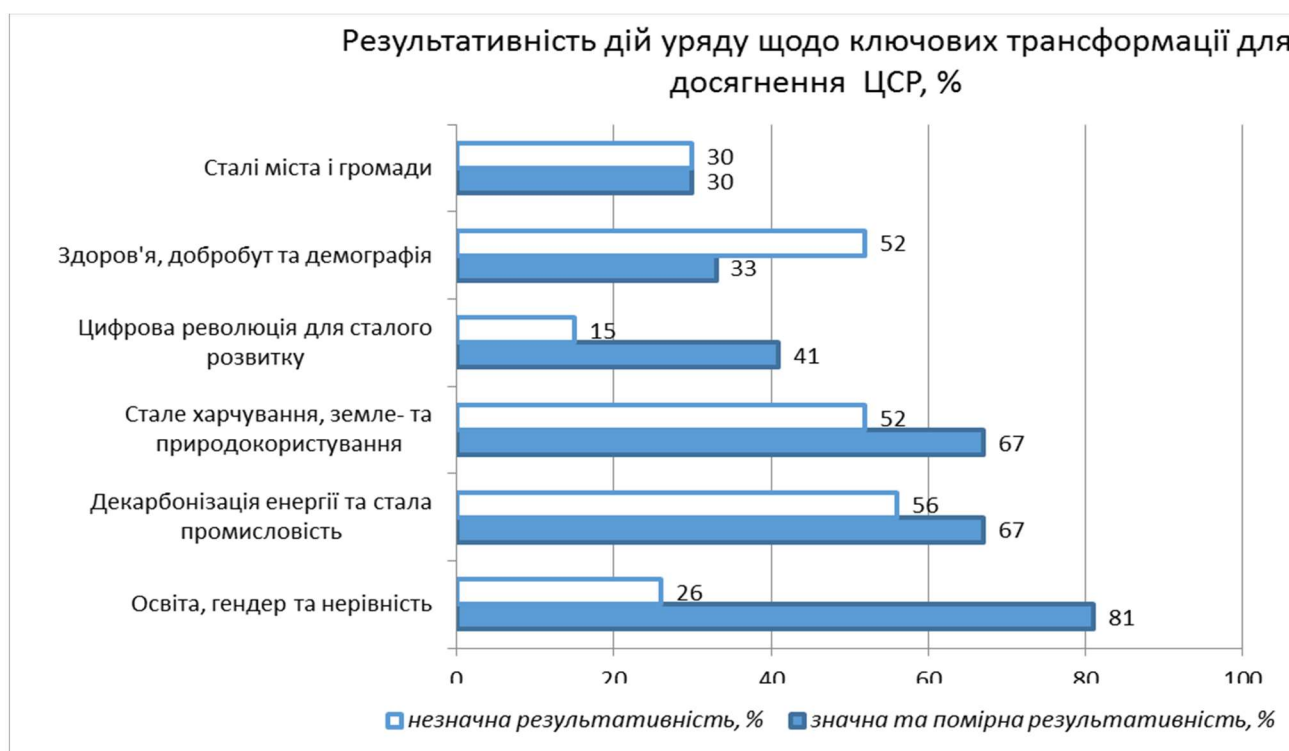

Рис. 14. Результативність дій уряду за 2015–2020 роки щодо ключових трансформацій для сталого розвитку в нашій країні (% опитаних)

На вашу думку, чи достатньо залучені різні учасники до розроблення та реалізації політики щодо досягнення ЦСР?

Таблиця 15.1

Ступінь залучення різних учасників до розроблення та реалізації політики щодо досягнення ЦСР (осіб)

	Достатньо залучені	Недостатньо залучені	Важко відповісти
Громадські організації	11	14	1
Місцеві органи влади	9	16	1
ЗМІ	3	22	1
Наукові установи	8	17	1
Міжнародні організації	22	4	0
Населення	0	22	4
Інші учасники (зазначити)	1	7	18

Таблиця 15.2

Ступінь залучення різних учасників до розроблення та реалізації політики щодо досягнення ЦСР (% опитаних)

Організації	Достатньо залучені, %	Недостатньо залучені, %	Важко відповісти, %
Громадські організації	40,7	51,9	3,7
Місцеві органи влади	33,3	59,3	3,7
ЗМІ	11,1	81,4	3,7
Наукові установи	18,5	63	3,7
Міжнародні організації	81,4	14,8	0
Населення	0	81,4	14,8
Інші учасники (зазначити)	3,7	26	66,7

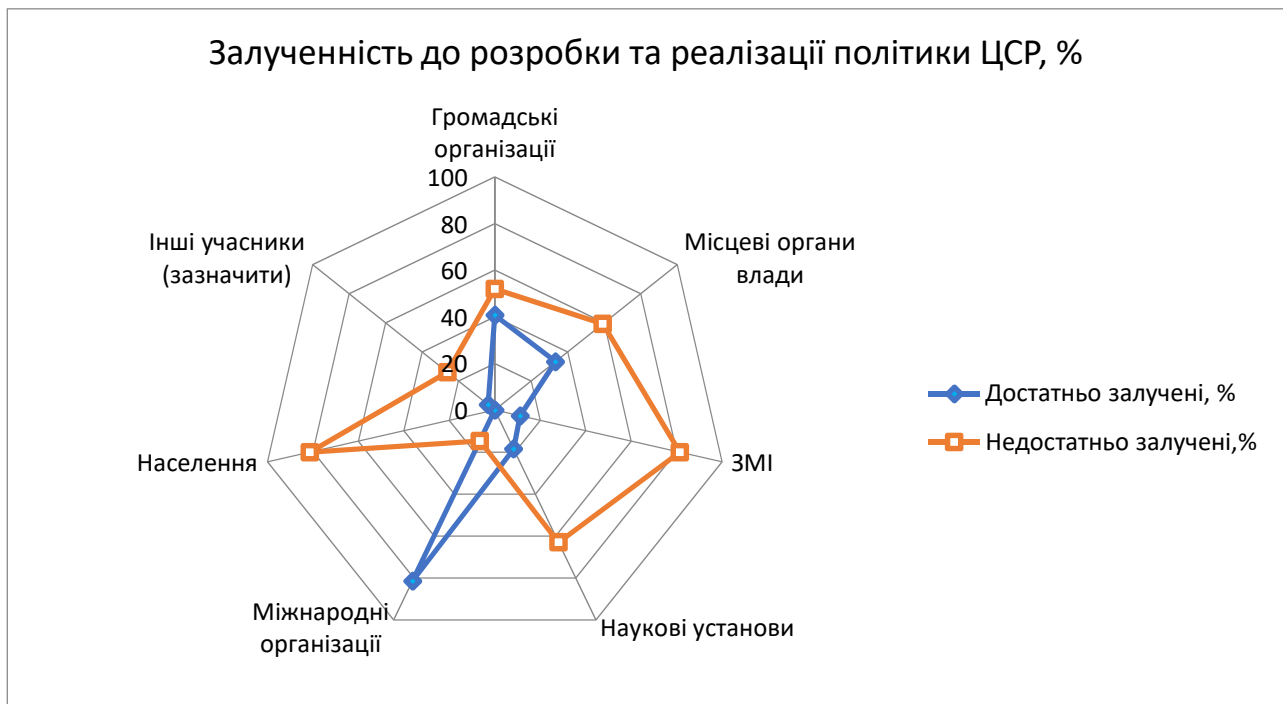

Рис. 15. Ступінь залучення різних учасників до розроблення та реалізації політики щодо досягнення ЦСР (% опитаних)

БАР'ЄРИ, ЩО ПЕРЕШКОДЖАЮТЬ УПРОВАДЖЕННЮ ЦСР В УКРАЇНІ

На ваш погляд, які основні бар'єри перешкоджають упровадженню ЦСР в Україні?

Таблиця 16

Бар'єри досягнення ЦСР в Україні (осіб)

	Основна перешкода	Впливова перешкода	Незначна перешкода	Важко відповісти
Недосконалість законодавства	7	13	6	0
Відсутність системної державної політики щодо ЦСР	14	8	4	0
Недостатній акцент в управлінні на досягненні ЦСР	10	14	2	0
Недостатня поінформованість щодо важливості досягнення ЦСР для всіх суспільних гравців	15	9	1	0
Відсутність політичного лідерства в реалізації ЦСР	12	9	5	0
Недостатність комунікації та залучення громадськості, ЗМІ й місцевих органів влади до реалізації політики щодо сталого розвитку	8	16	1	1
Відсутність фінансових ресурсів	9	13	3	1
Недостатні/неправдиві дані та статистика	6	11	7	2
Відсутність обізнаності серед політиків	10	12	2	2
Відсутність обізнаності серед людей	12	10	3	1
Низька якість інфраструктури сталого розвитку	7	12	4	2
Низька інституційна спроможність державних установ	14	9	1	1
Війна на Сході України	9	8	5	3
COVID-19	2	15	8	1
Інше (зазначте, будь ласка)	1	1	1	12

Таблиця 16.1

Бар'єри, що перешкоджають досягненню ЦСР в Україні (% опитаних)

	Основна перешкода	Впливова перешкода	Незначна перешкода
Недосконалість законодавства	26	48	22
Відсутність системної державної політики щодо ЦСР	52	30	15
Недостатній акцент в управлінні на досягненні ЦСР	37	52	7
Недостатня поінформованість щодо важливості досягнення ЦСР для всіх суспільних гравців	56	33	4
Відсутність політичного лідерства в реалізації ЦСР	44	33	18
Недостатність комунікації та залучення громадськості, ЗМІ й місцевих органів влади до реалізації політики щодо сталого розвитку	30	59	4
Відсутність фінансових ресурсів	33	48	11
Недостатні/неправдиві дані та статистика	22	41	26
Відсутність обізнаності серед політиків	37	44	7
Відсутність обізнаності серед людей	44	37	11
Низька якість інфраструктури сталого розвитку	26	44	15
Низька інституційна спроможність державних установ	52	33	4
Війна на Сході України	33	30	30
COVID-19	7	56	48

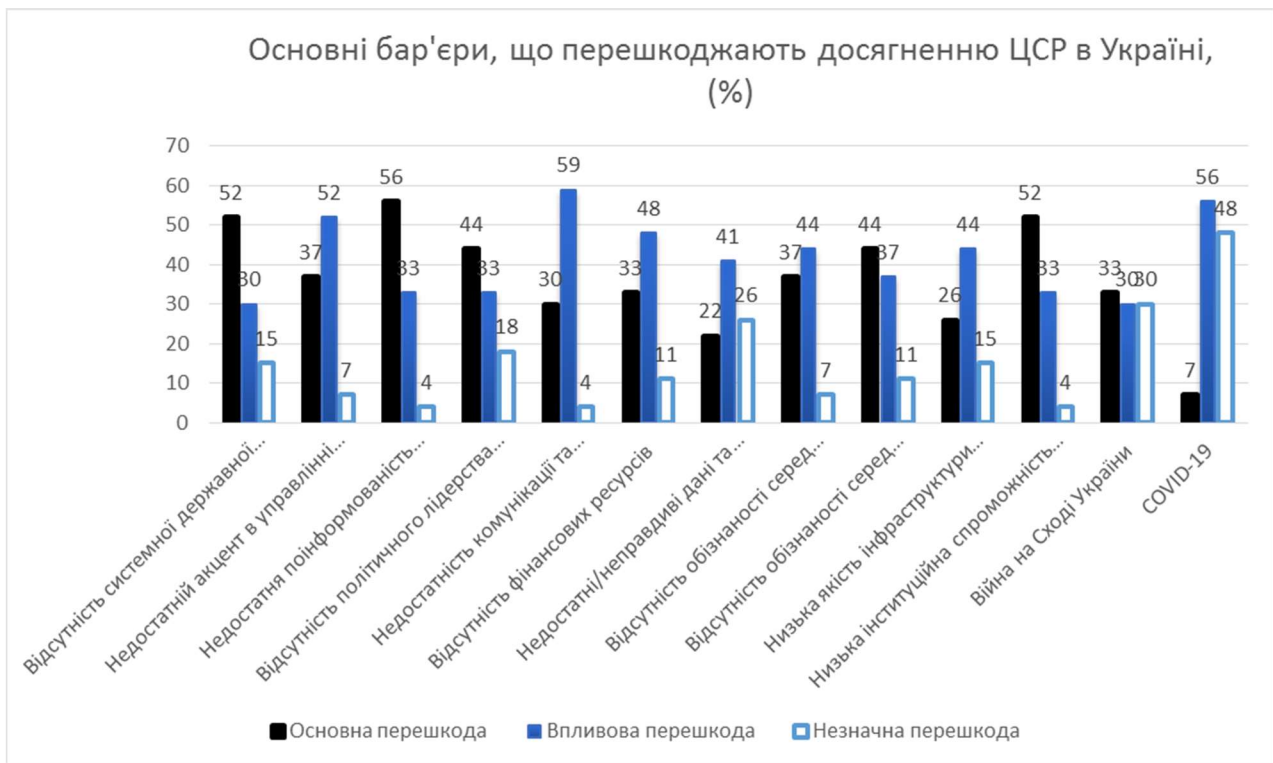

Рис. 16. Бар'єри досягнення ЦСР в Україні (% опитаних)

Яким, на вашу думку, буде вплив пандемії COVID-19 на досягнення ЦСР України до 2030 року?

Таблиця 17

Вплив пандемії COVID-19 на досягнення ЦСР України (осіб)

	Соціальний	Екологічний	Економічний	Інституційний
Позитивний, незважаючи на нинішню кризу, це прискорить реалізацію більшості ЦСР у довгостроковій перспективі	7	8	0	6
Змішаний — нинішня криза одночасно пришвидшить й уповільнить досягнення ЦСР	4	5	10	5
Негативний, нинішня криза уповільнить реалізацію більшості ЦСР у довгостроковій перспективі	6	4	11	5
Важко відповісти	4	3	1	7

ВИСНОВКИ

Оцінюючи результати здійсненого експертного опитування, можемо зробити такі висновки для органів державної влади та органів місцевого самоврядування:

1. Розглядаючи в цілому прогрес України в досягненні цілей сталого розвитку, найбільше експертів схиляється до думки, що: 1) Україна має успіхи в досягненні менше ніж половини ЦСР (37% експертів); 2) в Україні будуть проблеми з досягненням цілей та завдань до 2030 року (37% експертів).

2. Аналізуючи відповіді експертів щодо ефективності роботи над складовими сталого розвитку, варто зазначити, що успіх у цих складових є взаємопов'язаним і складно виокремити переваги однієї складової над іншою. Проте якщо оцінювати за параметрами відповідей «найбільш успішно» та «більш успішно», вищі показники отримує соціальна складова (44,4%). Це може бути пов'язано, на нашу думку, зі значною часткою видатків бюджету на соціальну сферу, а також доволі високими показниками «вищої освіти й професійної підготовки» в Глобальному індексі конкурентоспроможності України. Але якщо брати до уваги відповіді експертів щодо найбільшого успіху, тут лідером є інституційний розвиток (хоча зазначають про це лише 11% експертів). Це зі свого боку може бути пов'язано зі змінами в системі державного управління та реформами децентралізації, правоохоронної системи.

3. Щодо прогнозування досягнення ЦСР у 2030 році: якщо брати до уваги тенденцію моніторингових показників (індикаторів), визначених у Національній доповіді, та результати, про які йдеться в Моніторинговому звіті 2019 року, то в цілому бачимо позитивні тенденції за поданими кількісними показниками. Проте якщо здійснювати якісний аналіз і порівнювати з розвинутими європейськими країнами, то реалізацію ЦСР в Україні можна оцінити як сповільнену. Серед цілей, яких буде складно досягнути, експерти виокремили: Ціль 1. Подолання бідності (40,7% експертів); Ціль 3. Міцне здоров'я і добробут (37,03% експертів); Ціль 6. Чиста

вода та належні санітарні умови (33,3% експертів); Ціль 10. Зменшення нерівності (44,4% експертів); Ціль 12. Відповідальне споживання й виробництво (37,03% експертів); Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату (51,8% експертів); Ціль 14. Збереження морських ресурсів (48,1% експертів). Отже, попри те, що доволі успішною експерти вважають соціальну складову, усе-таки така успішність недостатня й не демонструє значних якісних змін. Є проблеми також із досягненням деяких екологічних цілей, що, на нашу думку, пов'язано з тим, що екологічним проблемам в Україні в перше десятиліття незалежності приділяли недостатньо уваги.

4. Якщо оцінювати ефективність заходів органів влади, місцевого самоврядування та громадськості з реалізації кожної із зазначених цілей, то на дуже низькому рівні ефективності перебуває реалізація завдань за такими цілями: Ціль 1. Подолання бідності (25,9% експертів); Ціль 10. Зменшення нерівності (25,9% експертів); Ціль 13. Пом'якшення наслідків зміни клімату (29,6% експертів); Ціль 14. Збереження морських ресурсів (22,2% експертів). Це чітко корелює з визначеними експертами найпроблемнішими цілями.

5. Аналізуючи прогалини та «вузькі місця», які стосуються досягнення ЦСР економічного спрямування, зазначимо, що експерти визначили такі завдання, які мають сьогодні найменший поступ та на реалізацію яких потрібно звернути посилену увагу, а саме:

– забезпечити стійке зростання ВВП на основі модернізації виробництв (SDG8) (66,6% експертів). Наприклад, за даними Держстату 2019 року лише 13,8% промислових підприємств від загальної кількості промислових підприємств упроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси)²;

– створити фінансову й інституційну системи (інноваційну інфраструктуру), що забезпечуватимуть розвиток наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок (SDG9) (66,6% експертів);

² Упровадження інновацій на промислових підприємствах. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

– сприяти прискореному розвитку високо- та середньотехнологічних секторів переробної промисловості (SDG9) (62,9% експертів). У 2019 році за даними Держстату кількість упроваджених у виробництво нових технологічних процесів, одиниць становить 2318 од., кількість упроваджених у звітному році видів інноваційної продукції (товарів, послуг) — 2148 од.³;

– забезпечити створення стійких систем виробництва харчових продуктів, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, передусім завдяки використанню інноваційних технологій (SDG2) (59,2% експертів);

– підвищувати ефективність виробництва на засадах сталого розвитку та розвитку високотехнологічних конкурентних виробництв (SDG8) (59,2% експертів).

6. Серед максимально позитивних тенденцій у реалізації завдань експерти відзначили:

– зростання індексу сільськогосподарської продукції, % (SDG2) (74,1% експертів), що є сподіваним на тлі розвитку фермерських господарств, сільськогосподарської галузі й дедалі більшої потреби продовольства в Україні та світі;

– забезпечити розроблення й реалізацію стратегій місцевого розвитку, спрямованих на економічне зростання, створення робочих місць, розвиток туризму, рекреації, місцевої культури та виробництво місцевої продукції (SDG11) (74,1% експертів). Орієнтація на місцевий розвиток є пріоритетом системи управління. На розвиток ОТГ, їхньої фінансової і соціально-економічної спроможності зорієнтована адміністративно-територіальна реформа в Україні.

7. Аналізуючи думки науковців щодо реалізації завдань соціальної сфери сталого розвитку, зазначимо, що найменший поступ спостерігався в таких завданнях:

³ Упровадження інновацій на промислових підприємствах. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

– скорочення бідності населення (SDG1) (62,9% експертів). Попри існування «Стратегії подолання бідності» до 2020 року показники бідності в Україні досі високі. Про це свідчать дані Держстату за показниками: чисельності населення із середньодушовими еквівалентними загальними доходами на місяць, нижчими за законодавчо встановлений прожитковий мінімум, які 2018 року були в 1,8% всього населення держави; чисельність населення із середньодушовими еквівалентними загальними доходами на місяць, нижчими за фактичний прожитковий мінімум (27,6% всього населення у 2018 році). Про відносну бідність свідчить і структура витрат домогосподарств, 92% з яких — споживчі витрати, а 8,0% — неспоживчі витрати. У структурі споживчих витрат переважають витрати на харчові продукти й безалкогольні напої (47,7% витрат), непродовольчі товари та послуги (40,9% витрат), житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива (15,2% витрат)⁴;

– знизити на чверть передчасну смертність населення, зокрема й завдяки впровадженню інноваційних підходів до діагностування захворювань (SDG3) (55,5% експертів);

– підвищити рівень довіри до суду та забезпечити рівний доступ до правосуддя (SDG16) (37,1% експертів);

– здійснити реформу фінансування системи охорони здоров'я (SDG3) (33,3% експертів) — II етап медичної реформи розпочався 1 квітня 2020 року;

– подолання домашнього насильства (SDG5) (33,3% експертів);

– забезпечити прискорене зростання доходів найменш забезпечених 40 відсотків населення (SDG10) (про це зазначило 33,3% експертів).

8. Щодо цілей екологічного спрямування, то найменший поступ, на думку експертів, спостерігається за окремими завданнями:

⁴ 1) Диференціація життєвого рівня населення. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/gdvdg_rik/dvdg_u/duf2010_u.htm

2) Структура сукупних витрат. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/gdvdg_rik/dvdg_u/str_vut2010_u.htm

– зменшити обсяг утворення відходів і збільшити обсяг їх перероблення (SDG12) (59,2% експертів). На жаль, останніми роками обсяг продукування відходів в Україні суттєво не зменшується (2014 р. — 355 000,4 тис. т; 2018 р. — 352 333,9 тис. т), а обсяг їх утилізації скорочується (2014 р. — 109 280,1 тис. т; 2018 р. — 103 658,1 тис. т), що несприятливо позначається на екологічній ситуації загалом⁵;

– відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій (SDG1) (59,2% експертів). За даними порталу superagronom.com головними проблемами в Україні є: надмірна розораність ґрунтів, деградація чорнозему колосальними темпами й хімічне забруднення ґрунтів⁶;

– забезпечити доступність якісних послуг із постачання безпечної питної води, будівництво й реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання (SDG6) (51,8% експертів). За даними Держстату 2014 року одинична протяжність ветхих й аварійних водопровідних мереж на кінець року становила 49 129,4 км, або 34,6% до загальної протяжності водопровідних мереж;

– скоротити забруднення морського середовища (SDG14) (48,1% експертів);

– обмежити викиди парникових газів в економіці (SDG13) (44,4% експертів);

– сприяти сталому управлінню лісами (SDG15) (44,4% експертів).

9. Найбільше схвалення в плані реалізації одержали такі завдання: запровадити стале енергопостачання на основі впровадження інноваційних технологій (SDG7) (67,2% експертів); підвищити ефективність водокористування (SDG6) (48,1% експертів); забезпечити доступність якісних послуг із постачання

⁵ Протяжність ветхих та аварійних водопровідних мереж за 2011–2014 роки. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁶ Стан українських ґрунтів стає проблемою екологічної безпеки країни. URL: <https://superagronom.com/news/9421-stan-ukrayinskih-gruntiv-staye-problemoyu-ekologichnoyi-bezpeki-krayini>

безпечної питної води, будівництво й реконструкцію систем централізованого питного водопостачання із застосуванням новітніх технологій та обладнання (SDG6) (40,7% експертів).

10. Серед інституцій, діяльність яких найбільше впливає на реалізацію ЦСР в Україні, назвали міжнародні організації та структури (51,8% експертів); уряд й органи виконавчої влади — як суб'єкти, які формують та реалізують різні види політик, що стосуються сталого розвитку (29,6% експертів), і нарівні з ними, на думку експертів, впливають громадські об'єднання (29,6% експертів). Значно менше залучені такі інституції: органи місцевого самоврядування, наукові установи, заклади освіти та бізнесові організації.

Якщо підсумувати думки експертів, то найбільший вплив чинять такі інституції: міжнародні організації (про це зазначають 96,3% експертів); громадські організації (так вважають 88,8% експертів); наукові установи (це відзначили 62,9% експертів); уряд, органи виконавчої влади й органи місцевого самоврядування (про це зазначають по 59,2% експертів); заклади освіти (так вважають 55,5% експертів); ЗМІ (на думку 51,8% експертів); бізнесові організації (про це зазначають 44,4% експертів).

11. Оцінюючи результативність дій уряду за 2015–2020 роки щодо ключових трансформацій для сталого розвитку в нашій країні (осіб), значні досягнення експерти відзначили в таких сферах: освіта, гендер і нерівність (81,0%), декарбонізація енергії та стала промисловість (67,0%), стале харчування, земле- й природокористування (67,0%).

12. На думку експертів, найменше до реалізації ЦСР залучені ЗМІ (81,4% експертів) та населення (81,4% експертів). Також недостатньо залучені до реалізації ЦСР наукові установи (63,0% експертів), місцеві органи влади (59,3% експертів) і громадські організації (51,9% експертів).

13. З-поміж бар'єрів досягнення ЦСР в Україні, які виокремили експерти, головні перешкоди для реалізації завдань сталого розвитку:

– недостатній акцент в управлінні на досягненні ЦСР; недостатня поінформованість щодо важливості досягнення ЦСР для всіх суспільних гравців; недостатність комунікації та залучення громадськості, ЗМІ й місцевих органів влади до реалізації політики щодо сталого розвитку (про ці бар'єри зазначило 88,8% експертів);

– на недостатню інституційну спроможність державних установ звернули увагу 85,2% експертів;

– відсутність системної державної політики щодо ЦСР; відсутність фінансових ресурсів; відсутність обізнаності серед політиків; відсутність обізнаності серед людей про ЦСР (про ці бар'єри зазначило по 81,5% експертів).

14. Щодо нових викликів, зумовлених пандемією COVID-19, то вплив на економічну сферу сталого розвитку більшість експертів визначили як негативний або змішаний. Натомість вплив пандемії на екологічний та соціальний розвиток експерти оцінили більше позитивно, ніж негативно. Щодо впливу на інституційний розвиток, думки експертів розійшлися майже порівну (6 експертів вважають, що вплив пандемії коронавірусу позитивний, по 5 експертів зазначили про змішаний та негативний вплив пандемії на розвиток інституцій).

ОРГАНАМ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Головні компоненти сталого розвитку, зокрема економічне зростання, соціальний добробут і захист довкілля, мають однаково важливе значення на Порядку денному ООН з досягнення ЦСР-2030 — вони пов'язані й взаємозалежні та мають розглядатися комплексно. На практиці, окрім іншого, це означає потребу пошуку компромісів щодо розвитку як усередині цих складових, так і між ними, що забезпечують відповідні інститути. Тож сталий і збалансований розвиток — неперервний процес інтеграції, рівноваги й управління компромісами.

З огляду на ключову роль управлінського компонента важливе значення в програмі досягнення ЦСР-2030 належить інституційній складовій як центральному ядру піраміди сталого збалансованого економічного, екологічного й соціального розвитку. Відтак відповідно до цілі 16 — справедливості та прозорості інституції є значущою умовою досягнення ЦСР. Зростає також значення органів місцевого самоврядування для прогресу в досягненні ЦСР на локальному рівні (ціль 11 — сталий розвиток міст і громад).

В Україні для реалізації та моніторингу досягнення ЦСР і на виконання доручення Кабінету Міністрів України створили Міжвідомчу робочу групу (МРГ) з питань координації процесів імплементації та забезпечення моніторингу ЦСР. На засіданнях МРГ схвалили розподіл і відповідне закріплення центральних органів виконавчої влади за завданнями ЦСР (Додаток 1) [11].

Тож представлені у звіті матеріали експертного опитування й узагальнені висновки містять оцінку досягнутих результатів і віддзеркалюють наявні проблеми України в досягненні ЦСР. Урахування органами державної влади й органами місцевого самоврядування експертних думок та показників моніторингового звіту сприятиме визначенню пріоритетних напрямів і реалізації дієвої публічної політики з досягнення ЦСР України до 2030 року.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Закріплення центральних органів виконавчої влади за завданнями ЦСР України-2030

Цілі сталого розвитку	ЦОВВ — координатор за Ціллю	ЦОВВ — закріплено завдання
1	2	3
1. ПОДОЛАННЯ БІДНОСТІ (3)	Мінсоцполітики (3)	Мінекономрозвитку (1)
2. ПОДОЛАННЯ ГОЛОДУ, РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (4)	Мінагрополітики (4)	МОЗ (1) Мінприроди (1) Мінекономрозвитку (1) Держпродспоживслужба (1)
3. МІЦНЕ ЗДОРОВ'Я І ДОБРОБУТ (9)	МОЗ (9)	Національна поліція (1) МІП (1) МВС (1)
4. ЯКІСНА ОСВІТА (7)	МОН (7)	Мінсоцполітики (1)
5. ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ (6)	Мінсоцполітики (5)	Національна поліція (1) МОЗ (1) НАДС (1) МОН (1) Мінекономрозвитку (1)
6. ЧИСТА ВОДА ТА НАЛЕЖНІ САНІТАРНІ УМОВИ (5)	Мінрегіон (5)	МОЗ (1) Мінприроди (3) Держводагентство (2)
7. ДОСТУПНА ТА ЧИСТА ЕНЕРГІЯ (4)	Міненерговугілля (2)	Держенергоефективності (2) Мінрегіон (1)
8. ГІДНА ПРАЦЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ (6)	Мінекономрозвитку (5)	Мінсоцполітики (4) МОН (2) Держпраці (1)
9. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ІННОВАЦІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА (7)	Мінекономрозвитку (3)	Міненерговугілля (1) Мінінфраструктури (4) МОН (3) Мінагрополітики (1) МОЗ (1) Держспецзв'язку (1) Обл-, рай-, міськдержадміністрації (1)
10. ЗМЕНШЕННЯ НЕРІВНОСТІ (5)	Мінсоцполітики (5)	Мінекономрозвитку (1) Мінкультури (1) МІП (1) МОЗ (1) Мінінфраструктури (1)

Закінчення додатка 1

1	2	3
11. СТАЛИЙ РОЗВИТОК МІСТ І ГРОМАД (6)	Мінрегіон (3)	Мінсоцполітики (1) Мінмолодьспорт (1) Мінкультури (2) Мінприроди (2) Мінекономрозвитку (2) МВС (1) ДСНС (1) Мінінфраструктури (1)
12. ВІДПОВІДАЛЬНЕ СПОЖИВАННЯ ТА ВИРОБНИЦТВО (4)	Мінекономрозвитку (2)	Мінрегіон (2) Міненерговугілля (1) Мінагрополітики (3) Мінінфраструктури (1) Мінприроди (3) Держенергоефективності (1)
13. ПОМ'ЯКШЕННЯ НАСЛІДКІВ ЗМІНИ КЛІМАТУ (1)	Мінприроди (1)	Мінінфраструктури (1)
14. ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРСЬКИХ РЕСУРСІВ (3)	Мінприроди (2)	Мінрегіон (2) Мінінфраструктури (1) Мінагрополітики (1) Держрибагентство (1)
15. ЗАХИСТ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОСИСТЕМ СУШІ (4)	Мінприроди (4)	Мінагрополітики (2) Держлісагентство (1)
16. МИР, СПРАВЕДЛИВІСТЬ ТА СИЛЬНІ ІНСТИТУТИ (9)	МВС (4)	МІП (1) Мін'юст (1) НАЗК (1) Мінрегіон (1) МТОТ (2) Держфінмоніторинг (1) Національна поліція (3) за згодою: ДСА (1); ВККСУ (1); ВРП (1); НАБУ (1); СБУ (1)
17. ПАРТНЕРСТВО ЗАРАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (3)	Мінекономрозвитку (2)	Мінфін (1)

(X) Кількість завдань у Цілі

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року. Сімдесята сесія. Пункти 15 і 116 порядку денного. URL: https://www.undp.org/content/dam/ukraine/docs/SDGreports/Agenda2030_UA.pdf
2. Mohieldin M., Verbeek J. Five years into implementing the 2030 Agenda for Sustainable Development: A mixed bag of achievements and remaining challenges. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/5-years-implementing-2030-Agenda-Sustainable-Development-mixed-bag-achievements-remaining-challenges>.
3. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень. К.: McLaut, 2008. 444 с. https://www.academia.edu/Експертні_технології_прийняття_рішень
4. Sachs J., Schmidt-Traub G., Kroll C., Lafortune G., Fuller G. Sustainable Development Report 2019. New York: Bertelsmann Stiftung and Sustainable Development Solutions Network (SDSN). URL: https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2019/2019_sustainable_development_report.pdf.
5. Sachs J., Schmidt-Traub G., Mazzucato M., Messner D., Nakicenovic N., Rockström J. Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals. Nature Sustainability. 2019. № 2. P. 805–814.
6. Kroll C., Warchold A., Pradhan P. Sustainable Development Goals (SDGs): Are we successful in turning trade-offs into synergies? Palgrave Commun. 2019. №5. P. 140.
7. Petroye O., Fedulova L. Imperative of the management institute in implementation of the sustainable development concept. Scientific development and achievements: monograph. London, N1 7GU. 2018. Volume 2. P. 144–160.
8. SDG Index and Dashboards Report 2017. Global Responsibilities. International spillovers in achieving the goals. URL: <https://popdesenvolvimento.org/images/noticias/2017-SDG-Index-and-Dashboards-Report.pdf>.
9. Sustainable Development Report 2019. Transformations to Achieve the Sustainable Development Goals. URL: <https://www.sustainabledevelopment.report>.
10. Національна доповідь 2017 «Цілі сталого розвитку: Україна». URL: http://www.un.org.ua/images/SDGs_NationalReportUA_Web_1.pdf.
11. Цілі сталого розвитку. Україна-2019. Моніторинговий звіт. 90 с.

—для нотатків—

ЦЕНТР ПУБЛІЧНОГО ВРЯДУВАННЯ І ПРАВА

УКРАЇНА-2020: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЯГНЕННЯ
ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

ЕКСПЕРТНЕ ОПИТУВАННЯ
ЗВІТ